

**UCHWAŁA NR XLII/291/2018
RADY MIEJSKIEJ W KAŁUSZYNIE**

z dnia 28 września 2018 r.

w sprawie przyjęcia gminnego programu wspierania rodziny na lata 2018-2021

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz.994 z późn. zm.) oraz art.176 pkt 1 i art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.) uchwała się co następuje:

§ 1.

Uchwala się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kałuszyn na lata 2018 – 2021” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kałuszyna.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Janusz Kazimierz Pełka

Załącznik do uchwały Nr XLII/291/2018

Rady Miejskiej w Kałuszynie

z dnia 28 września 2018 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE KAŁUSZYN NA LATA 2018-2021

Wstęp

Gminny program wspierania rodziny na lata 2018-2021 w Gminie Kałuszyn opracowano w oparciu o założenia ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.). Stanowi on samodzielny program służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Prezentowany program jest kontynuacją Programu Wspierania Rodziny na lata 2014-2017 i zakłada kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzanie nowych form pomocy w rodzinie w zależności od potrzeb. Doświadczenie wynikające z realizacji poprzednich edycji programu utwierdza w przekonaniu, że podstawowe założenia gminnego systemu wsparcia rodzin wciąż są aktualne i zasadne.

Celem programu jest dobro dzieci potrzebujących szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych oraz środowiska rodzinnego.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Gminny program wspierania rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania.

Program realizowany jest w szczególności w oparciu o następujące akty prawne :

- ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.),
- ustawę o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016r. (Dz.U. z 2016r. Poz. 1860 z późn. zm.),
- ustawę o Karcie Dużej Rodziny z 5 grudnia 2014 roku (Dz. U. z 2017 poz. 1832 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.),
- ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii z 29 lipca 2005 roku (t.j. Dz. U. z 2018 poz. 1030 z późn. zm.).

Priorytetowe kierunki zawarte w Programie Wspierania Rodziny na lata 2018-2021 oraz planowane zadania są zgodne z kierunkami działań zawartymi w dokumencie strategicznym

na poziomie gminnym tj. „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kałuszyn do 2025 roku”. W dokumencie tym jednym z trzech priorytetowych obszarów wsparcia wskazano Rodzinę i wyznaczono cel strategiczny- „Zapewnienie rodzinom z terenu Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej odpowiednich warunków do ich prawidłowego funkcjonowania”.

I. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Kałuszyn

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie.

Według stanu na dzień 30.06.2018 r. Gmina Kałuszyn liczyła 5.893 mieszkańców (w tym 2.945 kobiet i 2948 mężczyzn). Liczba dzieci w wieku od 0 do 17 lat w w/w okresie wynosiła 1134, co stanowi 19,2 % ogółu mieszkańców. Liczba osób w wieku produkcyjnym wynosiła 3639, z czego kobiet 1662, mężczyzn 1977. Ośrodek Pomocy Społecznej objął różnymi formami wsparcia 133 rodzin, z czego z różnych form pomocy materialnej korzystało 91 rodzin, w tym 65 rodzin z dziećmi, 8 rodzin objęto wsparciem asystenta rodziny. Według rozeznania środowiska najczęstszym powodem przyznawania pomocy jest niski status materialny rodzin ubiegających się o pomoc. Klientami OPS są osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, długotrwale bezrobotne, jak również nie posiadające stałego źródła dochodu, pracujące w niepełnym wymiarze czasu pracy lub dorywczo. Poważnym problemem rodzin pozostają również: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego i inne dysfunkcje. Istotną kwestią społeczną nadal pozostaje bezrobocie. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mińsku Mazowieckim na dzień 30.06.2018 r. wynosiła 123 osoby, w tym 70 kobiet, 66 osób było długotrwale bezrobotnych. Jedynie 13 osób pobierało zasiłek dla bezrobotnych,

co stanowiło 10,56 % zarejestrowanych osób bezrobotnych. Wśród rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej są takie, które borykają się z wieloma problemami równocześnie, co negatywnie rzutuje na funkcjonowanie rodziny, powoduje zaniedbania w wykonywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci. Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim wynika, że aktualnie nie ma dzieci z terenu gminy Kałuszyn przebywających w pieczy zastępczej, natomiast dwie osoby, które wcześniej były w rodzinach zastępczych są na etapie usamodzielniania się. Przyjęcie programu będzie pomocne w prowadzeniu działań mających na celu wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

II. Zasoby Gminy Kałuszyn w zakresie realizacji Programu

Głównym celem wspierania rodzin jest poprawa funkcjonowania rodziny w zakresie wypełniania roli opiekuńczo-wychowawczej.

Program realizowany będzie przy współpracy instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka oraz wspierania rodziny, a w szczególności:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kałuszynie /OPS/ – praca socjalna, asystent rodziny, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywanie dzieci w szkołach, realizacja projektów na rzecz rodziny, aktywizacja społeczno-zawodowa;
2. Urząd Miejski w Kałuszynie – przyznawanie i wypłacanie stypendiów, organizowanie dowożenia dzieci niepełnosprawnych do szkół, punkt nieodpłatnej pomocy prawnej ;
3. placówki oświatowo-wychowawcze z terenu gminy – działalność edukacyjno-wychowawcza, pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla dzieci i rodziców, organizacja zajęć dydaktycznych wspierających proces dydaktyczny, zajęć świetlicowych w ramach działalności opiekuńczej, współorganizacja wydarzeń kulturalnych, okolicznościowych szkolnych i środowiskowych, organizacja wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci;
4. Zakład Opieki Zdrowotnej w Kałuszynie – działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej;
5. Gminny Żłobek w Kałuszynie – działalność opiekuńczo-wychowawcza i edukacyjna;
6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kałuszynie /GKRPA/ – przeciwdziałanie problemom dotyczącym uzależnień, wsparcie rodzin dotkniętych problemami uzależnień, prowadzenie działań profilaktycznych, ;
7. Gminny Zespół Interdyscyplinarny – wsparcie i pomoc rodzinom dotkniętym problemem przemocy;
8. samorządowe instytucje kultury – zapewnienie oferty kulturalnej dla różnych grup wiekowych, w tym w okresie ferii zimowych i wakacji dla dzieci i młodzieży nie mających możliwości wyjazdu;

9. parafia - działalność charytatywna, organizacja paczek świątecznych.

Niewątpliwie ważną rolę w systemie wsparcia rodzin pełnią określone działania, ukierunkowane na poprawę ich sytuacji materialno-bytowej. W ramach Programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”, który jest realizowany od kilkunastu lat dzieci młodzież szkolna mają możliwość nieodpłatnego spożycia obiadu w szkole. Z tej formy wsparcia w okresie od stycznia do czerwca tego roku korzystało 133 dzieci.

W połowie 2014 roku powstał rządowy program dla rodzin wielodzietnych - system przyznawania Kart Dużej Rodziny osobom posiadającym co najmniej troje dzieci w wieku do ukończenia 18 roku życia lub 25 roku życia, w przypadku, gdy dziecko uczy się lub studiuje w szkole wyższej. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą skorzystać ze zniżek za zakup towarów lub usług lokalnych przedsiębiorców. Od początku uruchomienia programu do końca czerwca 2018 r. Ośrodek Pomocy Społecznej wydał 565 kart.

Instytucje i podmioty z terenu Gminy Kałuszyn włączone w realizację Programu wspierania rodziny przy realizacji zadań będą współpracować z instytucjami takimi jak Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim, Policją, Sądem Rejonowym w Mińsku Mazowieckim, Powiatowym Urzędem Pracy w Mińsku Mazowieckim.

III. Adresaci Programu

Adresatami Programu są rodziny z terenu gminy Kałuszyn zagrożone ubóstwem, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, są przyczyną opóźnień rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Nieporadność życiowa rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi m.in. do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Rozwój emocjonalny i intelektualny młodego pokolenia zależy od prawidłowo spełnianej funkcji przez środowisko rodzinne. Rodzina jako naturalne środowisko rozwoju dziecka przeżywając trudności w opiece i wychowywaniu dzieci wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym kapitałem dla społeczeństwa.

IV. Cele Programu

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kałuszyn na lata 2018-2021 jest stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, a także profilaktyka środowiska w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Podejmowanie działań wspierających rodziny w wychowaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
2. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej

V. Zadania

Założone w Programie cele zostaną osiągnięte poprzez szczegółową analizę sytuacji danej rodziny oraz kompleksowe działanie wszystkich instytucji zaangażowanych w pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci.

Cel 1. Podejmowanie działań wspierających rodziny w wychowaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Zadania	Wskaźnik realizacji działań	Realizatorzy
1.1 Informowanie o możliwych formach wsparcia dla rodzin z dziećmi na terenie Gminy oraz udzielanie należnych świadczeń	- liczba dzieci dożywianych - liczba rodzin korzystających z różnych	OPS, Urząd Miejski, placówki oświatowe

rodzinom wychowującym dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami.tj.: -pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach, -udzielanie pomocy w formie zasiłków celowych i innych, -udzielanie pomocy w formie stypendiów i wyprawek.	form zasiłków (celowe, okresowe), - liczba dzieci otrzymujących stypendia oraz wyprawki	
1.2 Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny	- liczba zatrudnionych asystentów rodziny, - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta,	OPS
1.3 Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego: pomoc prawna, psychologiczna i inna.	- liczba rodzin korzystających z porad	OPS, PCPR
1.4 Doskonalenie zawodowe pracowników instytucji i organizacji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie (kursy, szkolenia).	- liczba szkoleń i kursów, - liczba uczestników	Instytucje i organizacje włączone w realizację Programu
1.5 Prowadzenie pogadank i warsztatów dla rodziców.	- liczba pogadank i warsztatów - liczba uczestników	OPS , Placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, OPS,
1.6 Bieżąca diagnoza i monitoring środowisk rodzinnych wymagających pomocy i wsparcia.	- liczba rodzin objętych pomocą i wsparciem	OPS
1.7 Integracja rodzin, kształtowanie zdrowych zachowań i więzi wewnątrzrodzinnych poprzez organizację pikników rodzinnych, spotkań świątecznych, wyjazdów, udziału w lokalnych wydarzeniach, itp.	- liczba wydarzeń, spotkań,	OPS, Instytucje i podmioty współdziałające
1.8 Podejmowanie zintegrowanych działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	- liczba rodzin objętych wsparciem - liczba powołanych grup roboczych.	OPS, Zespół Interdyscyplinarny
Cel 2. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży		
2.1 Monitorowanie rodzin z problemami opiekuńczo –wychowawczymi	- liczba rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi objętych monitoringiem	OPS, PCPR, Placówki oświatowe
2.2 Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży	- liczba rodzin i dzieci biorących udział w spotkaniach	Placówki oświatowe, Przychodnia Zdrowia, OPS, GKRPA
2.3 Organizacja zajęć dodatkowych wspierających proces dydaktyczny. Zajęcia świetlicowe w ramach działalności opiekuńczej.	- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach	Placówki oświatowe, OPS
2.4 Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży m.in. poprzez sport, kulturę, rekreację, rozwój placówek wsparcia dziennego – świetlice, kluby, organizacja wypoczynku letniego i zimowego	- liczba dzieci uczestniczących w różnych formach zajęć	Placówki oświatowe, Instytucje kultury, OPS, GKRPA, inne podmioty
Cel 3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej		
3.1 Współpraca instytucji, organizacji	- liczba spotkań instytucji	wszystkie instytucje zaangażowane

i innych podmiotów działających na rzecz rodziny	zaangażowanych w Program	w Program
3.2 Praca edukacyjno – terapeutyczna z rodzicami, którym ograniczono władzę rodzicielską poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.	- liczba uczestników zajęć terapeutycznych	GOPS, PCPR
3.3 Pomoc rodzinie w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.	- liczba zasiłków na poprawę warunków mieszkaniowych	OPS, Urząd Gminy
3.4 Pomoc w poszukiwaniu odpowiedniej pracy.	- liczba osób zgłoszonych do PUP	OPS, PUP

VI. Oczekiwane rezultaty.

1. Podniesienie poziomu i rozwoju profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku.
2. Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy.
3. Pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania.
4. Reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny.
5. Konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji.

VII. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków: budżetu Gminy Kałuszyn, budżetu państwa oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. Monitorowanie i sprawozdawczość

Koordynatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Kałuszynie. Program ma charakter otwarty, co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających się potrzeb. Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie poprzez przedkładanie przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Burmistrzowi Kałuszyna informacji i sprawozdań z realizacji Programu.